

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

den 24 oktober 2000 *

I mål T-178/98,

Fresh Marine Company SA, Trondheim (Norge), företrätt av advokaterna J.-F. Bellis och B. Servais, Bryssel, delgivningsadress: advokatbyrån J. Loesch, 11, rue Goethe, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren V. Kreuzschitz, biträdd av N. Khan, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om att kommissionen skall förpliktas att ersätta den ekonomiska skada som sökanden påstår sig ha lidit till följd av antagandet av kommissionens förordning (EG) nr 2529/97 av den 16 december 1997 om

* Rättegångsspråk: engelska.

införande av preliminära antidumpnings- och utjämningsstullar på viss import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 346, s. 63),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts samt domarna J. Azizi, R.M. Moura Ramos, M. Jaeger och P. Mengozzi,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 10 maj 2000,

följande

Dom

Bakgrund och tillämpliga bestämmelser

- 1 Sökanden, ett företag bildat år 1992 enligt norsk rätt, är specialiserad på försäljning av odlad atlantlax.

- 2 Till följd av ett klagomål, som ingavs i juli 1996 av Scottish Salmon Growers' Association Ltd och av Shetland Salmon Farmers' Association på deras medlemmars vägnar, meddelade kommissionen den 31 augusti 1996, genom två separata tillkännagivanden i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, om inledandet av ett antidumpningsförfarande och ett förfarande mot subventionering beträffande import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT C 253, s. 18 och s. 20).

- 3 Kommissionen inhämtade och kontrollerade alla uppgifter som den ansåg nödvändiga för sina slutgiltiga avgöranden. Till följd av denna undersökning fastslog kommissionen att det var nödvändigt att införa slutgiltiga antidumpnings- och utjämningsåtgärder för att undanröja de skadliga verkningarna av den anmälda dumpningen och subventioneringen.

- 4 Sökanden, som underrättats om kommissionens avgöranden, framlade till kommissionen den 17 juni 1997 ett erbjudande om åtagande, i enlighet med artikel 8 i rådets förordning (EG) nr 384/96 av den 22 december 1995 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 56, 1996, s. 1) och artikel 10 i rådets förordning (EG) nr 3284/94 av den 22 december 1994 om skydd mot subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 349, s. 22; svensk specialutgåva, område 11, volym 24, s. 35). Sökanden åtog sig särskilt att säkerställa att genomsnittspriset per kvartal för dess export av odlad atlantlax, rensad med huvud, inte understiger 3,25 ecu/kg och att detta pris för varje individuell transaktion inte understiger 85 procent av det lägsta angivna genomsnittspriset, med undantag av särskilda omständigheter och därvid upp till högst 2 procent av dess totala export till gemenskapen under det berörda kvartalet. Sökanden åtog sig dessutom att varje kvartal underrätta kommissionen, i enlighet med de föreskrivna tekniska villkoren, om dess totala försäljning av odlad atlantlax till icke närstående kunder inom gemenskapen.

- 5 Genom sitt beslut 97/634/EG av den 26 september 1997 om godtagande av åtaganden som gjorts i samband med antidumpnings- och antisubventions-

förfarandena rörande import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 267, s. 81) godtog kommissionen åtaganden som gjorts av en grupp norska exportörer av dessa produkter, bland vilka sökandens produkt förekommer. Vad beträffar dessa exportörer avslutades antidumpnings- och antisubventionsundersökningarna. Sökandens åtagande trädde i kraft den 1 juli 1997.

- 6 Samma dag antog rådet förordning (EG) nr 1890/97 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 267, s. 1) och förordning (EG) nr 1891/97 om införande av en slutgiltig utjämningstull på import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 267, s. 19). Enligt artikel 1.2 i dessa två förordningar är import till gemenskapen av odlad atlantlax från Norge som producerats av sökanden befriad från dessa tullar, på grund av att kommissionen hade godtagit dess åtagande.

- 7 Den 22 oktober 1997 sände sökanden kommissionen en rapport, i vilken en uppskattning gjordes av dess totala export till gemenskapen av odlad atlantlax under det tredje kvartalet år 1997 (nedan kallad oktoberrapporten).

- 8 Den 16 december 1997 antog kommissionen, på grundval av förordning nr 384/96 och rådets förordning (EG) nr 2026/97 av den 6 oktober 1997 om skydd mot subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 288, s. 1), förordning (EG) nr 2529/97 om införande av preliminära antidumpnings- och utjämningstullar på viss import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 346, s. 63). Med stöd av denna förordning infördes en preliminär antidumpningstull på 0,32 ecu/kg och en preliminär utjämningstull på 3,8 procent på import till gemenskapen av den

odlade atlantlax med ursprung i Norge som sökanden säljer (artiklarna 1 och 2). Samtidigt avlägsnades även dess namn från bilagan till beslut 97/634 där de företag, vilkas åtaganden hade godtagits, räknades upp (artikel 5). Denna förordning trädde i kraft den 18 december 1977. Dess tillämpningsperiod fastställdes till fyra månader (artikel 6). De berörda parterna uppmanades att inom en månad från den dag då förordningen trädde i kraft eller senast den 17 januari 1998 skriftligen inkomma med synpunkter eller begära att bli hörda av kommissionen (artikel 4).

- 9 Genom en skrivelse av den 19 december 1997 underrättade kommissionen sökanden om de huvudsakliga omständigheter och överväganden som låg till grund för införandet av preliminära tullar på importen till gemenskapen av sökandens produkter. Den förklarade för sökanden att en analys av oktober-rapporten hade visat att genomsnittspriset för export av lax, rensad, med huvud, uppgick till 3,22 ecu/kg, det vill säga ett lägre pris än det genomsnittspris som fastställdes i åtagandet av den 17 juni 1997, vilket medförde att kommissionen ansåg att sökanden inte fullgjorde sitt åtagande. Till denna skrivelse bifogades de uppgifter som legat till grund för kommissionens slutsats.
- 10 Genom telefax av den 22 december 1997 förebrådde sökanden kommissionen för att ha förvanskat dess oktoberrapport, genom att stryka några rader som syftade till att upphäva felaktiga rader. Sökanden uppgav att den hade upphört med all export till gemenskapen efter ikraftträdandet av förordning nr 2529/97, vilket åsamkade den en ansevärd skada. Sökanden begärde att de sanktioner som vidtagits mot denne omedelbart skulle upphöra.
- 11 Genom en skrivelse av den 5 januari 1998 tillbakavisade kommissionen sökandens anklagelser. Den förklarade för sökanden att den hade beslutat att stryka vissa rader i oktoberrapporten, eftersom dessa innehöll uppgifter som föregicks av ett minustecken, vilka i avsaknad av förklaringar i rapporten inte hade kunnat sammanföras med motsvarande fakturor. Kommissionen tillade att om sökanden inom rimlig tid kunde inlämna en korrekt rapport som visade att all

dess försäljning, netto per kreditlinje, under det tredje kvartalet år 1997, hade gjorts till ett genomsnittspris som var högre än minimipriset, skulle kommissionen vara beredd att ompröva sitt beslut. Kommissionen framhöll även att de tullar som införts genom förordning nr 2529/97 var preliminära och upplyste sökanden om att denne hade kunnat fortsätta att exportera till gemenskapen genom att för den försäljning som gjorts enligt "DDP"-systemet (Delivered Duty Paid, levererad förtullad), tillhandahålla en lämplig säkerhet till tullmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna.

- 12 Sökanden sände den 6 januari 1998 en ny omarbetad version av oktoberrapporten till kommissionen.

- 13 Genom skrivelse av den 7 januari 1998 gjorde sökanden, på kommissionens begäran, vissa kompletterande preciseringar avseende de rader i den ursprungliga oktoberrapporten som innehöll negativa värden.

- 14 Kommissionen sände den 8 januari 1998 en omarbetad versionen av denna rapport till sökanden, efter det att denna ändrats till följd av vissa förklaringar som gjorts av sökanden dagen innan. Sökanden anmodades att skriftligen underrätta kommissionen om den kunde godta innehållet i den nya versionen.

- 15 Genom telefax av den 9 januari 1998 underrättade sökanden kommissionen om att den godtog innehållet i den nya omarbetade versionen av oktoberrapporten. Efter att ha framhållit att den inte hade något ytterligare att tillägga i detta hänseende och med hänvisning till de betydande ekonomiska förluster som den lidit, insisterade sökanden på att dess situation skulle regleras och de preliminära

tullarna upphävas före utgången av den frist för berörda parterers möjlighet att lämna synpunkter, som anges i förordning nr 2529/97.

- 16 Samma dag framställde sökandens ombud en likadan begäran till kommissionen, med motiveringen att dennes klient inte hade åsidosatt sitt åtagande och inte hade något ytterligare att tillägga.

- 17 Genom telefax av den 12 januari 1998 upprepade sökandens ombud sin begäran.

- 18 Den 26 och den 27 januari 1998 genomförde kommissionens tjänstemän en kontroll på sökandens huvudkontor.

- 19 Genom skrivelse av den 30 januari 1998 underrättade kommissionen sökanden om att den sålunda ansåg att denne, under det tredje kvartalet 1997, hade iakttagit det lägsta genomsnittspriset, som hade fastställts i dess åtagande, för export av lax, rensad med huvud, och att det följaktligen inte längre fanns någon anledning att anse att detta åtagande inte hade fullgjorts.

- 20 Genom skrivelse av den 2 februari 1998 underrättade kommissionen sökanden om sin avsikt att lägga fram ett förslag till rådet om att inte införa de slutgiltiga tullarna och om att de preliminära tullar som införts genom förordning nr 2529/97 följaktligen inte heller borde bekräftas. Kommissionen tillade att i enlighet med artikel 10.2 i förordning nr 384/96 skall de belopp som betalats i

enlighet med dessa preliminära tullar återställas, såvitt rådet inte beslutar att tullarna slutgiltigt, helt eller delvis, skall tas ut.

- 21 Den 23 mars 1998 antog kommissionen förordning (EG) nr 651/98 om ändring av förordningarna nr 1890/97, 1891/97 och 2529/97 och beslut 97/634 (EGT L 88, s. 31). Enligt förordning nr 651/98 upphävdes de preliminära antidumpnings- och utjämningstullar som faststälts genom förordning nr 2529/97, i den del de avsåg import av sökandens produkter (artikel 1.1). Sökandens åtagande trädde återigen i kraft den 25 mars 1998 (artiklarna 2 och 4).

Förfarande

- 22 Sökanden väckte genom ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 27 oktober 1998, förevarande talan.
- 23 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet efter att ha vidtagit åtgärder för processledning genom att anmoda parterna att besvara vissa skriftliga frågor.
- 24 Parterna utvecklade sin talan och svarade på muntliga frågor från förstainstansrätten vid offentligt sammanträde den 10 maj 2000.

Parternas yrkanden

25 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

- förplikta kommissionen att betala ett belopp om totalt 2 115 0000 norska kronor (NOK) som ersättning för de skador som uppstått till följd av antagandet av de preliminära åtgärder som avses i förordning nr 2529/97,

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

26 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

- i första hand avvisa talan och i andra hand ogilla talan,

- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Huruvida talan kan upptas till sakprövning

27 Utan att ha gjort en formell invändning om rättegångshinder enligt artikel 114.1 i förstainstansrättens rättegångsregler, har kommissionen gjort gällande att talan skall avvisas. Till stöd för sin inställning har kommissionen åberopat tre grunder.

Den första grunden avser ett åsidosättande av artikel 44.1 c i rättegångsreglerna. Inom ramen för den andra grunden har kommissionen gjort gällande att sökandens talan om ersättning för en skada, som påstås har orsakats av en normativ rättsakt, inte kan upptas till prövning. Den tredje grunden avser den omständigheten att sökanden inte inom utsatt frist väckt talan om ogiltigförklaring av förordning nr 2529/97.

Den första grunden: Åsidosättande av artikel 44.1 c i rättegångsreglerna

Parternas argument

- 28 Kommissionen har gjort gällande att skadeståndstalan inte är tillräckligt underbyggd, eftersom ansökan inte uppfyller de formella krav som föreskrivs i artikel 44.1 c i rättegångsreglerna. Den har åberopat tre punkter till stöd för denna grund. För det första kan man inte på grundval av ansökan identifiera de villkor som måste vara uppfyllda för att kommissionens utomobligatoriska skadeståndsansvar skall kunna fastställas. För det andra, vad gäller orsakssambandet, begränsar sig sökanden till att uppge, utan att styrka, att den under perioden från den 18 december 1997 till den 25 mars 1998 inte har kunnat sälja någon lax på gemenskapsmarknaden. För det tredje vad gäller den påstådda skadans omfattning, har sökanden inte framlagt något bevis på att den har försökt att erhålla en bankgaranti för att täcka de preliminära tullarna, i syfte att begränsa sin uteblivna vinst. Vad gäller kostnaderna för att återupprätta sökandens ställning på gemenskapsmarknaden, är dessa rent hypotetiska.
- 29 Sökanden har anfört att dess ansökan uppfyller de formella krav som fastställs i rättegångsreglerna. Sökanden har särskilt tillbakavisat kommissionens argumentation, enligt vilken det intyg från revisionsfirman som bifogats som bilaga 6 till ansökan inte visar ett orsakssamband mellan införandet av preliminära åtgärder och dess ekonomiska skada.

Förstainstansrättens bedömning

- 30 Enligt artikel 19 i EG-stadgan för domstolen, vilken enligt artikel 46 första stycket i stadgan och artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler är tillämplig på förfarandet vid förstainstansrätten, skall ansökan bland annat innehålla uppgifter om föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna. För att uppfylla dessa krav skall en ansökan om ersättning för skada som påstås ha vållats av en gemenskapsinstitution innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera det beteende som sökanden klandrar institutionen för, skälen till att sökanden anser att det finns ett orsakssamband mellan beteendet och den skada som sökanden påstår sig ha lidit samt skadans art och omfattning (förstainstansrättens dom av den 29 januari 1998 i mål T-113/96, Dubois et Fils mot rådet och kommissionen, REG 1998, s. II-125, punkt 30, av den 29 oktober 1998 i mål T-13/96, TEAM mot kommissionen, REG 1998, s. II-4073, punkt 27, och av den 24 februari 2000 i mål T-145/98, ADT mot kommissionen, REG 2000, s. II-387, punkt 74).
- 31 I förevarande mål framgår det tillräckligt tydligt av ansökan att det beteende som läggs kommissionen till last avser ett åsidosättande av dess skyldigheter vad gäller omsorg och god förvaltning, samt av sökandens rätt till försvar under det förfarande som avsåg att kontrollera om denne fullgjort sitt åtagande, särskilt under analysen av oktoberrapporten. På grundval av denna analys fastställde kommissionen att sökanden inte fullgjort det ovannämnda åtagandet och upphävde detta tillfälligt genom förordning nr 2529/97 och införde preliminära tullar på import av sökandens varor till gemenskapen. Tillämpningen av dessa preliminära åtgärder medförde att det blev omöjligt för sökanden att exportera till gemenskapen under perioden den 18 december 1997 till den 25 mars 1998. Enligt sökanden medförde denna omöjlighet att exportera en utebliven vinst, som uppskattats till 1 115 000 NOK samt kostnader, beräknade till 1 000 000 NOK, för att återta sin ställning på gemenskapsmarknaden.

- 32 Härav följer att de krav som fastställs i bestämmelserna i artikel 19 i EG-stadgan för domstolen och i artikel 44.1 c i rättegångsreglerna i förevarande mål är uppfyllda.
- 33 Kommissionens argument avseende förekomsten och omfattningen av den skada som sökanden har åberopat, samt orsakssambandet mellan denna skada och införandet av preliminära åtgärder hör samman med bedömningen av talan i sak och skall följaktligen prövas inom ramen för denna (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 28 april 1998 i mål T-184/95, Dorsch Consult mot rådet och kommissionen, REG 1998, s. II-667, punkt 23).
- 34 Talan kan följaktligen inte avvisas på denna grund.

Den andra grunden: Att den rättsakt som påstås utgöra orsaken till den skada som åberopats av sökanden är en normativ rättsakt

Parternas argument

- 35 Kommissionen har gjort gällande att den brist på omsorg, som den påstås ha gjort sig skyldig till under kontrollen av om sökanden fullgjorde sitt åtagande inte är av sådan beskaffenhet att den kan ha medfört någon skada för denne. Den av sökanden åberopade skadan kan inte ha uppkommit förrän den 18 december 1997, den dag då förordning nr 2529/97, som är en normativ rättsakt, trädde i kraft (förstainstansrättens dom av den 18 september 1995 i mål T-167/94, Nölle mot rådet och kommissionen, REG 1995, s. II-2589, punkt 51). Kommissionen har framhållit att all lagstiftning kräver administrativa förberedande rättsakter och har anfört att sökanden inte kan kringgå de ansvarskriterier som är tillämpliga på en normativ rättsakt under förevändning att gemenskapens ansvar

i det förevarande målet kan härledas från de administrativa, förberedande rättsakter som ligger till grund för den ovannämnda förordningen. Precis en sådan argumentation har avvisats av förstainstansrätten i det ovannämnda målet Nölle mot rådet och kommissionen (punkt 52). Kommissionen har dragit slutsatsen att talan skall avvisas, eftersom den rättsakt som påstås vara orsak till den av sökanden åberopade skadan är en normativ rättsakt.

- 36 Kommissionen har i sin duplik betonat att sökanden i dess replik inte preciserar vilka administrativa rättsakter som har orsakat den påstådda skadan. Efter att ha avvisat den distinktion som gjorts i repliken mellan det förevarande målet och domen i det i punkt 35 nämnda målet Nölle mot rådet och kommissionen, har kommissionen anfört dels att den normativa karaktären hos en antidumpnings- eller antisubventionsåtgärd inte är beroende av att rådet antar denna åtgärd, dels att förordningens normativa karaktär inte förändras av den omständigheten att sökanden är en exportör och inte en importör och att den på grund av denna egenskap kan anses vara personligen berörd, i den mening som avses i artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG i ändrad lydelse), av förordning nr 2529/97, på grund av att denna liknar ett beslut riktat till sökanden (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 28 november 1989 i mål C-122/86, *Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliakon m.fl. mot kommissionen och rådet*, REG 1989, s. 3959, summarisk publicering).
- 37 Sökanden har för det första gjort gällande att den skada som den åsamkats inte har uppstått på grund av förordning nr 2529/97, utan på grund av en rad administrativa akter från kommissionen, vilka ledde till införandet av preliminära åtgärder. Sökanden har framhävt att omständigheterna i domen i det i punkt 35 nämnda målet Nölle mot rådet och kommissionen, som har åberopats av kommissionen, skiljer sig väsentligt från omständigheterna i förevarande mål dels på grund av att de åtgärder som påstods ha orsakat den åberopade skadan hade antagits av rådet, dels på grund av att sökanden var importör. Sökanden har vidare anfört att de domar i vilka domstolen har ansett att rådets och kommissionens åtgärder i samband med antidumpningsförfaranden utgjorde normativa rättsakter har samtliga meddelats inom ramen för en skadeståndstalan som väckts av importörer. Exportörens situation med avseende på en antidumpningsåtgärd skiljer sig emellertid avsevärt från importörens (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 29 mars 1979 i mål 113/77, *NTN Toyo*

Bearing Company m.fl. mot rådet, REG 1979, s. 1185, svensk specialutgåva, volym 6, s. 415, och generaladvokaten Warners förslag till avgörande i det målet, REG 1979, s. 1212, 1213, 1243, 1245 och 1246, och dom av den 21 februari 1984 i de förenade målen 239/82 och 275/82, Allied Corporation m.fl. mot kommissionen, REG 1984, s. 1005; svensk specialutgåva, volym 7, s. 519).

Förstainstansrättens bedömning

- 38 Huruvida den akt som läggs gemenskapsinstitutionen till last är en normativ eller administrativ rättsakt har ingen betydelse för en skadeståndstalanans upptagande till sakprövning. Denna omständighet har, inom ramen för en sådan talan, uteslutande en inverkan på prövningen i sak när det gäller att fastställa hur allvarligt felet skall anses vara vid en bedömning av gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar (se särskilt domstolens dom av den 26 juni 1990 i mål C-152/88, Sofrimport mot kommissionen, REG 1990, s. I-2477, punkt 25, förstainstansrättens dom i det i punkt 35 ovan nämnda målet Nölle mot rådet och kommissionen, punkterna 51 och 52, och dom av den 16 juli 1998 i mål T-199/96, Bergaderm et Goupil mot kommissionen, REG 1998, s. II-2805, punkterna 48—51, bekräftad genom domstolens dom av den 4 juli 2000 i mål C-352/98 P, Bergaderm et Goupil mot kommissionen, REG 2000, s. I-5291).
- 39 Det skall följaktligen fastställas, utan att det är nödvändigt att på detta stadium fundera över vilket slags rättsakt som har antagits av kommissionen och som påstås ha givit upphov till den av sökanden åberopade skadan, att oavsett denna rättsakts beskaffenhet kan den under alla omständigheter inte utgöra ett hinder mot att den förevarande skadeståndstalan upptas till sakprövning.
- 40 Talan kan följaktligen inte avvisas på denna grund.

Den tredje grunden: Talan om ogiltigförklaring av förordning nr 2529/97 har inte väckts

Parternas argument

- 41 Kommissionen har gjort gällande att sökanden inte har försökt att få till stånd en ogiltigförklaring av förordning nr 2529/97, trots att den hade talerätt enligt artikel 173 i fördraget (se domstolens dom i det i punkt 37 ovan nämnda målet Allied Corporation m.fl. mot kommissionen, punkt 12, och av den 14 mars 1990 i mål C-156/87, Gestetner Holdings mot rådet och kommissionen, REG 1990 s. I-781). Principen om rättssäkerhet kräver emellertid att den berörda rättsaktens rättsverkningar skall anses definitiva, då fristen för att väcka talan om ogiltigförklaring har löpt ut. Kommissionen anser följaktligen att förevarande talan skall avvisas i den mån grunden för den skadeståndstalan som sökanden har väckt endast kan bestå i att förordning nr 2529/97 är rättsstridig (se, för ett liknande resonemang domstolens dom av den 11 juli 1990 i de förenade målen C-305/86 och C-160/87, Neotype Techmashexport mot kommissionen och rådet, REG 1990, s. I-2945, punkt 15), och talan inte har väckts mot denna inom föreskriven frist. Den anser att om talan upptas till sakprövning medför detta att artikel 215 i EG-fördraget (nu artikel 288 EG) kan användas till att undvika den frist som fastställts i artikel 173 i fördraget.
- 42 Kommissionen har tillagt att en skadeståndstalans upptagande till sakprövning skall bedömas med hänsyn till hela det rättsskyddssystem för enskilda som inrättades genom fördraget (dom av den 26 februari 1986 i mål 175/84, Krohn mot kommissionen, REG 1986, s. 753, punkt 27; svensk specialutgåva, volym 8, s. 484). Eftersom sökanden i förevarande mål hade möjlighet att väcka talan enligt artikel 173 i fördraget, skall följaktligen dess talan enligt artikel 215 i fördraget, som i själva verket avser att fastställa rättsstridigheten av en rättsakt mot vilken den inte väckt talan om ogiltigförklaring inom utsatt frist, avvisas.
- 43 Kommissionen har i sin duplik tillbakavisat den tolkning som sökanden hävdar i sin replik på förstainstansrättens beslut av den 10 juli 1996 i mål T-208/95, Miwon mot kommissionen (REG 1996, s. II-635) (se punkt 44 nedan). Kommissionen har framhållit att i detta mål avvisade inte förstainstansrätten

den talan om ogiltigförklaring som väckts mot den preliminära, omtvistade antidumpningsförordningen, utan den ansåg att det inte längre fanns anledning att döma i saken, eftersom en slutgiltig antidumpningsåtgärd redan hade införts.

- 44 Sökanden har, med stöd av förstainstansrättens beslut i det i punkt 43 ovan nämnda målet *Miwon* mot kommissionen (punkterna 26 och 28), gjort gällande att den inte kunde väcka talan mot förordning nr 2529/97, eftersom det rörde sig om en preliminär rättsakt. Sökanden har dessutom kritiserat kommissionens tolkning av domen i det i punkt 42 ovan nämnda målet *Krohn* mot kommissionen, genom att understryka att upptagande till sakprövning av en skadeståndstalan endast kan underordnas ett uttömmande av möjligheterna att föra talan vid nationella domstolar, om dessa på ett effektivt sätt säkerställer skyddet för enskilda som anser att de förfördelats genom rättsakter som antagits av gemenskapsinstitutioner (domstolens dom av den 30 maj 1989 i mål 20/88, *Roquette frères* mot kommissionen, REG 1989, s. 1553, punkt 15). Detta är dock inte fallet när, som i förevarande mål, den rättsstridighet som åberopats inte har begåtts av en nationell myndighet utan av en gemenskapsinstitution (domen i det i punkt 42 ovan nämnda målet *Krohn* mot kommissionen och förstainstansrättens dom av den 13 december 1995 i de förenade målen T-481/93 och T-484/93, *Exporteurs in Levende Varkens m.fl.* mot kommissionen, REG 1995, s. II-2941). Sökanden har tillagt att i rättspraxis görs inte en skadeståndstalans upptagande till sakprövning beroende av att en talan om ogiltigförklaring har väckts. Sökanden anser slutligen att dess talan skall upptas till sakprövning i enlighet med principen om att en talan enligt artikel 215 i fördraget är en självständig form av talan, såsom denna princip har fastställts i domen i det i punkt 42 ovan nämnda målet *Krohn* mot kommissionen.

Förstainstansrättens bedömning

- 45 Det framgår av fast rättspraxis att en skadeståndstalan enligt artikel 215 andra stycket i fördraget är en självständig form av talan, som har en särskild funktion i rättsmedelssystemet och som är underkastad villkor som utformats med hänsyn till denna talans särskilda syfte (domstolens dom av den 2 december 1971 i mål 5/71, *Zuckerfabrik Schöppenstedt* mot rådet, REG 1971, s. 975, punkt 3, svensk specialutgåva, volym 1, s. 607, domen i det i punkt 42 ovan nämnda målet *Krohn* mot kommissionen, punkt 26, och av den 17 maj 1990 i mål C-87/89, *Sonito m.fl.* mot kommissionen, REG 1990, s. I-1981, punkt 14). Den skiljer sig från

talans om ogiltigförklaring i det att den inte syftar till att undanröja en bestämd åtgärd utan att ersätta den skada som vållats av en institution (se domen i det ovan nämnda målet Zuckerfabrik Schöppenstedt mot rådet, punkt 3, domen i det i punkt 42 ovan nämnda målet Krohn mot kommissionen, punkt 32, och domen i det ovan nämnda målet Sonito m.fl mot kommissionen, punkt 14). Principen om skadeståndstälans självständighet motiveras således av att dess syfte skiljer sig från syftet med en talan om ogiltigförklaring.

- 46 I förevarande mål skulle en talan om ogiltigförklaring av förordning nr 2529/97 avse avskaffandet av det preliminära upphävandet av sökandens åtagande, upphävandet av de preliminära antidumpnings- och utjämningsstullar som införts på importen till gemenskapen av sökandens varor och, i förekommande fall, återställande av de belopp som betalats i enlighet med dessa preliminära tullar. Med den förevarande skadeståndstalan är det inget av dessa syften som sökanden eftersträvar. Den försöker erhålla ersättning för en ekonomisk skada, som utgörs av utebliven vinst till följd av upphörandet av dess export till gemenskapen samt kostnader för att återta sin plats på gemenskapsmarknaden, en skada som sökanden påstår sig ha lidit på grund av att kommissionen begått ett fel som lett till införandet av preliminära åtgärder mot importen av dess varor genom förordning nr 2529/97.
- 47 Även om det antas att sökanden inom utsatt frist hade väckt talan om ogiltigförklaring av denna förordning och denna talan hade bifallits, skulle den, under alla omständigheter, inte ha kunnat erhålla ersättning för den ekonomiska skada som den åberopat. För att erhålla sådan ersättning skulle sökanden samtidigt vid tillfället i fråga ha väckt en talan om ersättning.
- 48 Även om kommissionens teori, enligt vilken förordning nr 2529/97 skall anses vara den rättsakt som givit upphov till den skada som sökanden åberopat, skulle godtas skulle en skadeståndstalan som väckts av sökanden under alla omständigheter ändå avvisas med motiveringen att sökanden inte tidigare inom utsatt frist hade ifrågasatt förordningens giltighet.

- 49 Även om det i rättspraxis, inom vissa klart fastställda gränser, har medgivits en möjlighet att inom ramen för en skadeståndstalan godta ett intresse av att, inför en senare skadeståndstalan, få fastställt att en förordning som inför preliminära tullar är ogiltig (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 11 juli 1990 i de förenade målen C-304/86 och C-185/87, Enital mot kommissionen och rådet, REG 1990, s. I-2939, summarisk publicering, och domen i det i punkt 41 nämnda målet Neotype Techmashexport mot kommissionen och rådet, punkt 15), kan man inte på grund av denna rättspraxis dra slutsatsen att en skadeståndstalan skall vara beroende av att en talan om ogiltigförklaring tidigare väckts mot den rättsakt som påstås vara orsaken till den åberopade skadan. En part kan nämligen väcka skadeståndstalan utan att härvid till följd av gällande bestämmelser vara tvungen att yrka ogiltigförklaring av den rättsstridiga rättsakten som förorsakat skadan (domstolens beslut av den 26 oktober 1995 i de förenade målen C-199/94 P och C-200/94 P, Pevasa och Inpesca mot kommissionen, REG 1995, s. I-3709, punkt 27 och där angiven rättspraxis).
- 50 Det skall vidare påpekas att en skadeståndstalan förvisso skall avvisas om den i själva verket syftar till att få en lagakraftvunnen rättsakt upphävd och om den, om den bifölles, skulle få till följd att rättsverkningarna av akten i fråga undanröjdes (se förstainstansrättens dom av den 15 mars 1995 i mål T-514/93, Cobrecaf m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-621, punkt 59, av den 4 februari 1998 i mål T-93/95, Laga mot kommissionen, REG 1998, s. II-195, punkt 48, och av den 4 februari 1998 i mål T-94/95, Landuyt mot kommissionen, REG 1998, s. II-213, punkt 48), vilket till exempel är fallet när talan avser betalning av ett belopp som exakt motsvarar det belopp som betalats av sökanden i form av tullar för att efterkomma den rättsakt som vunnit laga kraft (se domen i det i punkt 42 nämnda målet Krohn mot kommissionen, punkt 33).
- 51 I förevarande mål kan sökandens skadeståndstalan, med hänsyn till vad som fastställts i punkt 46 ovan, emellertid inte anses avse ett upphävande av förordning nr 2529/97, som vunnit laga kraft, eller ett upphävande av dess rättsverkningar, vilka för övrigt med avseende på sökanden hade upphävts genom förordning nr 651/98 (se ovan punkt 21). Med beaktande av samma omständigheter kan talan inte heller anses avse betalning av ett belopp som motsvarar de preliminära tullar som uttagits i enlighet med förordning nr 2529/97. Eftersom sökanden inte har kunnat exportera till gemenskapen under den period som de åtgärder tillämpades, som infördes genom denna förordning, har den inte behövt

betala någon tull, vilket förklarar varför artikel 1.2 i förordning nr 651/97 avseende frisläppande av betalda belopp med stöd av förordning nr 2529/97 inte berör sökanden. Den förevarande skadeståndstalan avser ersättning för en ekonomisk skada, skild från de rättsverkningar som förordning nr 2529/97 givit upphov till. Denna skada hade under alla omständigheter inte kunnat kompenseras genom en talan om ogiltigförklaring av denna förordning, som väckts inom utsatt frist av sökanden (se ovan punkt 47). Härav följer att förevarande talan inte kan anses utgöra ett försök att kringgå den omständigheten att en talan om ogiltigförklaring av förordning nr 2529/97 skulle ha avvisats.

- 52 Sammanfattningsvis utgör den förevarande skadeståndstalan specifika syfte, i enlighet med principen om att en talan grundad på artikel 215 andra stycket i fördraget är en självständig form av talan, såsom har fastställts i rättspraxis, hinder för att denna skadeståndstalan avvisas på grund av att sökanden inte inom utsatt frist väckt talan mot förordning nr 2529/97.
- 53 Talan kan följaktligen inte avvisas på den grunden. Talan skall därmed upptas till sakprövning.

Prövning i sak

- 54 Det skall inledningsvis erinras om att enligt fast rättspraxis förutsätts det, för att gemenskapen skall kunna ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar, att sökanden visar att det agerande som läggs institutionen till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan agerandet och den åberopade skadan (se domstolens dom av den 29 september 1982 i mål 26/81, *Oleifici Mediterranei mot EEG*, REG 1982, s. 3057, punkt 16, och förstainstansrättens dom av den 11 juli 1996 i mål T-175/94, *International Procurement Services mot kommissionen*, REG 1996, s. II-729, punkt 44, och domen i det i punkt 30 nämnda målet *Dubois et Fils mot rådet och kommissionen*, punkt 54). Det skall därför undersökas om sökanden har kunnat bevisa att dessa förutsättningar föreligger.

Huruvida det agerandet som läggs kommissionen till last är oegentligt

Huruvida det oegentliga agerandet är tillräckligt allvarligt

— Parternas argument

- 55 Sökanden har gjort gällande att kommissionens beslut att upphäva dess åtagande och införa preliminära åtgärder inte skall anses utgöra en normativ rättsakt, utan en rad administrativa rättsakter endast riktade till sökanden. För att gemenskapens ansvar skall aktualiseras behöver den sålunda inte visa att det oegentliga agerande som läggs kommissionen till last har uppnått den nivå av allvar som krävs i rättspraxis vad gäller gemenskapsinstitutionernas ansvar på grund av normativa rättsakter.
- 56 Kommissionen har gjort gällande att den av sökanden påstådda skadan endast kan ha orsakats av en normativ rättsakt, nämligen förordning nr 2529/97. Det agerande som läggs kommissionen till last kan följaktligen endast aktualisera gemenskapens ansvar gentemot sökanden om det kan fastställas att oegentligheten är av den allvarligare beskaffenhet som fastställts i rättspraxis (se domen i det i punkt 36 nämnda målet *Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliakon m.fl. mot kommissionen och rådet* samt domen i det i punkt 35 nämnda målet *Nölle mot rådet och kommissionen*, punkterna 51 och 52).

— Förstainstansrättens bedömning

- 57 Även om de rättsakter från rådet och kommissionen som hänför sig till ett förfarande som syftar till ett eventuellt antagande av bestämmelser om

antidumpning i princip skall anses vara normativa rättsakter som innebär val av ekonomisk politik, vilket medför att gemenskapens ansvar inte aktualiseras på grund av sådana rättsakter annat än vid förekomsten av en tillräckligt klar överträdelse av en överordnad rättsregel till skydd för enskilda (domen i det i punkt 35 nämnda målet Nölle mot rådet och kommissionen, punkt 51 och där angiven rättspraxis), skall emellertid de specifika omständigheterna i förevarande mål framhållas. I förevarande mål har den aktuella skadan sitt ursprung i kommissionens påstått oegentliga agerande vid bedömningen av oktoberrapporten, som avsåg att kontrollera om sökanden under det tredje kvartalet hade iakttagit sitt åtagande. Godtagandet av detta åtagande medförde att antidumpnings- och antisubventionsundersökningen gentemot denne avslutades. Detta påstått oegentliga agerande fick till följd att kommissionen trodde att sökanden hade åsidosatt sitt åtagande. Vid denna tidpunkt vidtog kommissionen en administrativ åtgärd som särskilt och uteslutande avsåg sökanden. Denna åtgärd innefattade inget val av ekonomisk politik och gav kommissionen endast ett ytterst begränsat, eller obefintligt, utrymme för skönsässig bedömning.

- 58 Det är riktigt att kommissionens förmodat oegentliga agerande endast kan ha orsakat den åberopade skadan från och med den tidpunkt då, och eftersom, agerandet stadfästes genom antagandet av preliminära åtgärder mot import av sökandens varor inom ramen för förordning nr 2527/97. Kommissionen har emellertid i förordningen, med avseende på sökanden, endast dragit preliminära slutsatser av sin analys av den ovannämnda rapporten och särskilt vad gäller det genomsnittliga exportpriset som sökanden tillämpade under den period som rapporten avser (se nionde övervägandet i förordning nr 2529/97).
- 59 Det skall tilläggas att omständigheterna i de mål som åberopats av kommissionen i dess skrivelser (se ovan punkt 56), och i vilka gemenskapsdomstolen fastslog att de rättsakter från rådet och kommissionen som hänförde sig till ett antidumpningsförfarande var normativa rättsakter som innebar val av ekonomisk politik, skiljer sig avsevärt från omständigheterna i det förevarande målet. I motsats till situationen i förevarande mål, försökte sökandena i dessa mål att erhålla ersättning för en skada som huvudsakligen hade sitt ursprung i ett val av

ekonomisk politik som gjorts av gemenskapsinstitutionerna inom ramen för deras normgivningskompetens.

- 60 I det i punkt 36 nämnda målet *Metallektion kai Naftiliakon* m.fl. mot kommissionen och rådet begärde sökandena nämligen ersättning för en skada som de påstod sig ha lidit på grund av rådets beslut att avsluta ett antidumpningsförfarande och inte anta den av kommissionen föreslagna förordningen om införande av en slutgiltig antidumpningstull på importen i fråga. I domen i det i punkt 35 nämnda målet *Nölle* mot kommissionen begärde en importör från gemenskapen ersättning för en skada som han påstod sig ha lidit på grund av att rådet antog en förordning om införande av en slutgiltig antidumpningstull och om slutgiltigt uppbärande av de preliminära antidumpningstullarna. Denna förordning ogiltigförklarades av domstolen av skäl som hänförde sig till de villkor som gemenskapsinstitutionerna använt vid val av referensland för att bestämma normalpriset för varorna i fråga.
- 61 Sammanfattningsvis är enbart ett åsidosättande av gemenskapsrätten tillräckligt i förevarande mål för att gemenskapens utomobligatoriska ansvar skall aktualiseras (se dom av den 4 juli 2000 i det i punkt 38 nämnda målet *Bergaderm et Goupil* mot kommissionen, punkt 44). Särskilt fastställandet av en oegentlighet, som inte skulle ha begåtts, under liknande omständigheter, av en normalt försiktig och aktsam administration, skulle göra det möjligt att konstatera att institutionens agerande är rättsstridigt på ett sätt som aktualiserar gemenskapens skadeståndsansvar enligt artikel 215 i fördraget.
- 62 Det skall därför undersökas om kommissionen under den administrativa kontrollen av om sökanden fullgjorde sitt åtagande, på grundval av oktoberrapporten, har gjort sig skyldig till en oegentlighet som en normalt försiktig och aktsam administration inte skulle ha gjort sig skyldig till under samma omständigheter.

Kommissionens påstått oegentliga agerande

— Parternas argument

- 63 Sökanden har för det första hävdad att kommissionen i förevarande mål inte har uppfyllt sina skyldigheter rörande omsorg och god förvaltning.
- 64 Sökanden har anfört att den, under det tredje kvartalet 1997, gjorde ett kodningsmisstag vid registreringen av vissa uppgifter avseende dess export till gemenskapen av odlad antlantlax under denna period. Sökanden har emellertid hävdad att det av oktoberrapporten tydligt framgick att dessa felaktigheter hade rättats till genom att de felaktiga raderna upprepades med ett minustecken framför de berörda värdena och i förekommande fall genom att nya uppgifter angavs. Sökanden har gjort gällande att den, under alla omständigheter, har vidtagit alla tänkbara åtgärder för att denna rapport skulle vara fri från tvetydighet.
- 65 Sökanden anser sålunda att kommissionen borde ha insett att oktoberrapporten innehöll rader som hade korrigerats. Vid analysen av denna avlägsnade kommissionen emellertid rader med negativa värden, vilket medförde att den beaktade de felaktiga uppgifter som dessa rader avsåg att upphäva. De felaktigheter som hade begåtts rörde ofta den valuta som använts vid de berörda transaktionerna. Försäljningspriset för dessa, omvandlat till ecu, var extremt lågt, vilket medförde en betydande sänkning av det genomsnittliga exportpriset för lax, rensad med huvud. Kommissionen drog därmed felaktigt slutsatsen att detta genomsnittliga pris var lägre än det pris som fastställts i åtagandet och ansåg att sökanden hade åsidosatt detta, vilket ledde till att kommissionen införde preliminära åtgärder mot importen av sökandens produkter.

- 66 Sökanden anser att det hade räckt om kommissionen hade bett om de förtydliganden som den ansåg nödvändiga för att förstå de delar av oktober-rapporten som den ansåg vara oklara. Sådana förtydliganden skulle ha möjliggjort för kommissionen att konstatera att sökanden inte hade åsidosatt sitt åtagande. Kommissionen agerade felaktigt genom att inte försöka klargöra oktoberrapporten innan den införde preliminära åtgärder.
- 67 För det andra har sökanden hänvisat till den rättspraxis enligt vilken det berörda företaget, under det administrativa förfarandet, skall ha givits tillfälle att yttra sig om riktigheten och relevansen i anförda fakta och omständigheter och om alla använda handlingar (domstolens dom av den 13 februari 1979 i mål 85/76, Hoffmann-La Roche mot kommissionen, REG 1979, s. 461, svensk specialutgåva, volym 4, s. 315, och av den 7 maj 1991 i mål C-69/89, Nakajima mot rådet, REG 1991, s. I-2069; svensk specialutgåva, volym 11, s. 149) och anført att i förevarande mål borde kommissionen ha underrättat sökanden om de omständigheter och avgörande skäl som låg till grund för beslutet att införa preliminära tullar på importen av sökandens produkter (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 22 oktober 1991 i mål C-16/90, Nölle, REG 1991, s. I-5163). Sökanden har hävdats att om den hade underrättats om dessa uppgifter, skulle den ha yttrat sig om kommissionens slutsatser, och kommissionen skulle, mot bakgrund av dessa yttranden, ha insett att det inte fanns någon anledning att upphäva sökandens åtagande och införa de omtvistade preliminära tullarna. Enligt sökanden skulle detta ha medfört att den skada som den åsamkats hade kunnat undvikas.
- 68 Kommissionen har för det första bestridit att den skulle ha brustit i sina skyldigheter avseende omsorg och god förvaltning. Den har påpekat att genom sitt beslut 97/634 godtog den åtaganden av 190 norska exportörer vilka på grund av detta undantogs från de slutgiltiga tullar som infördes genom förordning nr 1890/97 och nr 1891/97. Kommissionen har gjort gällande att under dessa omständigheter borde de krav som fastställts i åtagandena respekteras minutiöst, så att den kan ge samtliga företag en likvärdig behandling vid kontroll av om åtagandena iakttas.
- 69 Efter att ha preciserat villkoren för det åtagande som gjorts av sökanden, har kommissionen understrukit att enligt artikel 8.10 i förordning nr 384/96 och

artikel 13.10 i förordning nr 2026/97 kan en preliminär tull införas på grundval av de mest tillförlitliga uppgifter som finns tillgängliga, om det finns anledning anta att ett åtagande har åsidosatts. Varje synbart åsidosättande av åtagandet räcker sålunda för att kommissionen skall kunna vidta preliminära åtgärder, utan att först vara skyldig att fastställa att åtagandet verkligen har åsidosatts. Med hänsyn till antidumpningssystemets natur åligger det företaget, vars åtagande har godtagits, att övertyga kommissionen om att det inte finns någon anledning att anse att denne inte har fullgjort sitt åtagande. Ett motsatt beslut skulle medföra att villkoren i de ovannämnda bestämmelserna förbisågs, liksom även den bestämmelse enligt vilken en sådan kontroll endast kan äga rum före införandet av en definitiv tull (se artikel 8.9 i förordning nr 384/96).

- 70 Kommissionen har i förevarande mål gjort gällande att villkoren för åtagandet inte innefattade en möjlighet för sökanden att ta med negativa värden i sina kvartalsrapporter över försäljningen, att inget hade föreskrivits för fakturor som utgjorde kreditnotor och att en klausul i åtagandet ålade sökanden att rådgöra med institutionen vid varje svårighet som kunde uppstå vid tolkning eller tillämpning av åtagandet. Sökanden inskränkte sig emellertid till att skicka en diskett innehållande dennes oktoberrapport till kommissionen, utan att ge någon som helst förklaring till de negativa värden som förekom i denna och till deras samband med andra värden i rapporten. Kommissionen har bestridit de olika uppgifter som sökanden framhållit i sina skrivelser för att visa att det tydligt framgick att vissa rader i rapporten var behäftade med kodningsfel och att det utifrån rapporten var lätt att förstå betydelsen av och sambandet mellan dessa rader och de negativa resultat som den innehöll.

- 71 Kommissionen har följaktligen bestridit att den skulle ha behandlat ärendet felaktigt. Den har tvärtom gjort gällande att oktoberrapporten inte uppfyllde de fastställda kraven och att sökanden inte hade vidtagit alla nödvändiga åtgärder för att denna rapport skulle vara fri från tvetydigheter. Kommissionen har tillagt att sökandens oerfarenhet inom området inte kan åberopas till förmån för denna.

- 72 För det andra har kommissionen bestridit att den skulle ha kränkt sökandens rätt till försvar. Den har först och främst framhållit att den skulle analysera närmare 90 övervakningsrapporter av samma slag som oktoberrapporten. Den har vidare gjort gällande att från och med den tidpunkt då det fanns anledning att misstänka att sökanden åsidosatte sitt åtagande, var den skyldig att agera så fort som möjligt med hänsyn till att julhelgen var förestående, en särskilt viktig period för laxhandeln, vilket krävde ett säkerställande av effektiviteten av det skydd som antidumpnings- och antisubventionsåtgärderna är avsedda att garantera gemenskapsindustrin. Den har tillagt att i artikel 7 i förordning nr 384/96 och i artikel 12 i förordning nr 2026/97, som reglerar införandet av preliminära antidumpnings- och utjämningstullar, föreskrivs ingen skyldighet för kommissionen att i förväg underrätta de berörda parterna.

— Förstainstansrättens bedömning

- 73 Det skall påpekas att oktoberrapporten, som sökanden skickade till kommissionen på en diskett som i detta syfte hade tillhandahållits av kommissionen, innehöll 200 rader som alla avsåg försäljning på gemenskapsmarknaden av odlad atlantlax, rensad med huvud (produkt som motsvaras av ”beteckningen b”, enligt villkoren i sökandens åtagande). Rapporten presenterades i form av en tabell med 27 kolumner. 12 av dessa 200 rader innehöll negativa värden.
- 74 Sista sidan i rapporten innehåller följande slutgiltiga uppgifter:

”...	
Summa av Qtyw (kg)	477 725,50
Summa av CIF värde * Qtyw	1 577 762,37
Summa av Qtyw såld till ett pris som är lägre än 85 procent av minimipriset	0,00
...”	

- 75 Vid en första genomläsning av de slutgiltiga uppgifterna i oktoberrapporten fanns det anledning att anse att sökanden hade fullgjort sitt åtagande under den period som rapporten avsåg. Härav följde nämligen att sökanden inte genomfört någon transaktion till ett pris som understeg gränsvärdet på 85 procent av det lägsta genomsnittspriset, 3,25 ecu/kg, som fastställts i ovannämnda åtagande för dess export av lax, rensad med huvud, och att det genomsnittliga priset för denna produkt, under den berörda perioden, var högre än det lägsta genomsnittliga priset, eftersom det uppgick till 3,3026 ecu/kg (1 577 762,37 ecu/477 725,50 kg).
- 76 Även om det godtas att villkoren i sökandens åtagande inte medförde någon möjlighet att uppvisa negativa värden i kvartalsrapporterna om försäljning, hade kommissionen inte rätt att, som den har gjort i det förevarande målet (se punkt 11 ovan), när det fanns en rapport som vid första anblicken gav uppfattningen att sökanden fullgjorde sitt åtagande, tillåta sig att på egen hand ändra innehållet i denna rapport genom att avlägsna de rader som innehöll negativa värden och ersätta de slutgiltiga uppgifterna som anges i punkt 74 ovan med sin egen beräkning, som gjorts på grundval av den ändrade rapporten, av det genomsnittliga exportpris som tillämpades av sökanden under den berörda perioden, utan att förklara för denne varför den bortsåg från de slutgiltiga uppgifterna och utan att försäkra sig om att de ändringar som gjorts inte riskerade de uppgifters trovärdighet som lämnats i syfte att kontrollera om åtagandet iaktogs. Efter att ha beslutat att inte beakta det första intrycket av oktoberrapporten, vilket var till sökandens förmån, borde kommissionen ha visat prov på den omsorg som var nödvändig för en korrekt tolkning av de uppgifter som förekom i denna rapport, det vill säga de uppgifter som den hade för avsikt att lägga till grund för sin uppfattning om huruvida sökandens agerande överensstämde med dess åtagande under den berörda perioden.
- 77 Den kan i detta hänseende inte med framgång göra gällande bestämmelserna i artikel 8.10 i förordning nr 384/96 och artikel 13.10 i förordning nr 2026/97.

- 78 Dessa bestämmelser avser att möjliggöra för kommissionen att, då det på grundval av de mest tillförlitliga uppgifter som finns tillgängliga finns anledning att tro att ett åtagande som den ursprungligen har godtagit inom ramen för ett antidumpnings- och antisubventionsförfarande har åsidosatts, i god tid vidta de preliminära åtgärder som krävs för att skydda gemenskapsindustrins intresse. Detta utgör inget hinder för en efterföljande bedömning i sak för att konstatera att det berörda åtagandet åsidosatts.
- 79 I förevarande mål skall det emellertid fastställas att oktoberrapporten, särskilt dess slutgiltiga uppgifter, gav anledning att tro att sökanden hade iakttagit sitt åtagande (se ovan punkterna 74 och 75).
- 80 Det var först efter det att den på eget initiativ hade ändrat denna rapport, utan att bry sig om att fråga sökanden om den troliga inverkan av dess ensidiga ingripande på trovärdigheten av de uppgifter som sökanden hade tillhandahållit, som kommissionen drog slutsatsen att det förelåg ett synbart åsidosättande av sökandens åtagande. Uppgifterna i oktoberrapporten, i ändrad form, kan följaktligen inte anses vara de mest tillförlitliga uppgifterna, i den mening som avses i de bestämmelser som anges ovan i punkt 77, som kommissionen vid tillfället i fråga förfogade över som stöd för sitt ställningstagande angående huruvida sökanden åsidosatt sitt åtagande.
- 81 Den omständigheten att kommissionen inför helgerna vid årets slut, en period som är av särskilt stor vikt för laxhandeln, var tvungen att analysera mer än 90 rapporter av samma slag som oktoberrapporten, kan inte, vad gäller kommissionen, motivera en på egen hand utförd ändring av rapporten, när det vid första anblicken framgick av rapporten att åtagandet hade iakttagits. Kommissionen valde att ändra denna rapport, som vid första anblicken gav anledning att tro att sökanden iakttog sitt åtagande. Situationens brådskande karaktär kunde dock inte tillåta en lättnad av den omsorgsplikt som ålåg kommissionen vid bedömningen av de uppgifter som låg till grund för dess åsikt i denna fråga.

- 82 Det skall följaktligen fastställas att kommissionen vid analyserandet av oktober-rapporten har gjort sig skyldig till en oegentlighet, som en normalt försiktig och aktsam administration under liknande omständigheter inte skulle ha gjort sig skyldig till.
- 83 Vad beträffar åsidosättandet av rätten till försvar som åberopats av sökanden skall det påpekas att denna i detta hänseende inte har åberopat någon skada som skiljer sig från den som uppstått på grund av införandet av preliminära åtgärder till följd av den oegentlighet som kommissionen gjort sig skyldig till vid analyserandet av oktoberrapporten. Det finns därför ingen anledning att bedöma frågan huruvida kommissionen, genom att inte underrätta sökanden om sina slutsatser innan den antog förordning nr 2529/97, har åsidosatt sökandens rätt till försvar.
- 84 Det skall emellertid framhållas att sökandens agerande inte är klanderfritt. Såsom kommissionen har påpekat fanns det ingen förklaring till de rader i oktober-rapporten som innehöll negativa värden, nämligen raderna 8, 14, 29, 36, 37, 52, 100, 138, 178, 179, 195 och 196.
- 85 Det skall för det första fastställas att, i motsats till vad sökanden gjort gällande, varken de rader som var behäftade med kodningsfel — fel som enligt förklaringarna i sökandens skrivelser antingen avsåg den valuta som använts för den berörda transaktionen, bruttovärdet för en faktura eller den omständigheten att samma transaktion registrerats två gånger — eller sambandet mellan de felaktiga raderna och dem som innehöll ett negativt värde och som avsåg att upphäva de förra, framgick med tillräcklig tydlighet av oktoberrapporten. Såsom framhölls ovan i punkt 73 innehöll denna rapport ett stort antal uppgifter. Ibland var det således flera rader mellan den rad som innehöll ett kodningsfel och den rad som avsåg att rätta felet.
- 86 För det andra framgår det av de uppgifter som senare lämnats av sökanden att de negativa värden som förekom i oktoberrapporten inte alla hade samma betydelse.

- 87 Av de förklaringar som sökanden gjort i sina skrivelser framgår även att de flesta av värdena, nämligen de som förekom i raderna 14, 29, 36, 37, 100, 138, 178, 179, 195 och 196 avsåg att fullständigt avlägsna de värden som var behäftade med ett kodningsfel. Av samma förklaringar framgår vidare att vissa felaktiga rader även hade avlägsnats utan att det sedan gjorts en ny registrering av transaktionen i fråga. Andra transaktioner behäftade med ett kodningsfel har tvärtom registrerats på nytt, efter det att felaktigheten i den ursprungliga registreringen hade avlägsnats genom införandet av ett negativt värde.
- 88 Det framgår däremot av de förklaringar som sökanden tillställde kommissionen i sin skrivelse av den 7 januari 1998 (se ovan punkt 13) att såsom kommissionens tjänstemän, på grundval av nämnda skrivelse (se skrivelsen av den 8 januari 1998 till sökanden ovan, punkt 14), hade förstått det avsåg de negativa värden som förekom i raderna 8 och 52 inte att upphäva samtliga värden som angavs i den rad eller i de rader som motsvarade den ursprungliga registreringen av den berörda transaktionen, utan att korrigera vissa av dessa värden — i raderna 5 och 6 och i rad 49 — för att ta hänsyn till den omständigheten att en del av den mängd som denna transaktion avsåg antingen inte kommit den berörda klienten till handa, eller inte accepterats av denne, och att sökanden i de båda fallen följaktligen inte hade fått betalt.
- 89 Med hänsyn till att oktoberrapporten är mycket svårgenomtränglig, att det inte går att se sambandet mellan de felaktiga raderna och dem som innehöll negativa värden och den tvetydiga betydelsen av dessa värden, borde sökanden spontant när den översände rapporten till kommissionen ha lämnat de förklaringar som var nödvändiga för förståelsen av denna. Genom att upprätta oktoberrapporten utan att lämna någon som helst förklaring i detta avseende, har sökanden gjort sig skyldig till en ansvarsgrundande oaktsamhet, som, vilket framgår av kommissionens skrivelse av den 5 januari 1998 (se ovan punkt 11), förbryllade kommissionens tjänstemän. Förklaringar i detta hänseende skulle ha medfört att dessa utan några svårigheter skulle ha förstått anledningen till införandet av negativa värden och insett att uppgifterna, betraktade tillsammans, avseende sökandens olika försäljningar på gemenskapsmarknaden under det berörda kvartalet, bekräftade den slutsats som kunde dras av de slutgiltiga uppgifterna i

oktoberrapporten, nämligen att sökanden hade iakttagit sitt åtagande under den berörda perioden.

- 90 Sökandens bristande erfarenhet på området kan inte anses ha befriat sökanden från skyldigheten att spontant bifoga de förklaringar till oktoberrapporten som kunde ha underlättat en korrekt förståelse av vissa delar i den.
- 91 Till följd av den analys som gjorts i punkterna 73—90 ovan skall det fastställas att sökanden och kommissionen har, var och en, gjort sig skyldiga till en oegentlighet av lika stor betydelse under den kontroll som avsåg att fastställa om sökanden iakttog sitt åtagande under det tredje kvartalet 1997. Efter denna kontroll drog kommissionen slutsatsen att detta åtagande åsidosatts och att det var nödvändigt att vidta preliminära åtgärder mot sökandens import inom ramen för förordning nr 2529/97. Vad gäller sökanden har den genom att inte till oktoberrapporten spontant bifoga de förklaringar som var nödvändiga för en förståelse av de negativa värden som förekom i den, begått en ansvarsgrundande oaktsamhet, som en normalt försiktig och aktsam aktör inte skulle ha visat prov på. Även om hänsyn tas till sökandens oegentliga agerande och de svårigheter som ett sådant agerande har kunnat ge upphov till vid läsning av rapporten, skall det konstateras att kommissionens reaktion att på egen hand ändra denna rapport, fastän denna vid en första anblick gav anledning att tro att sökanden iakttog sitt åtagande under den aktuella perioden, var oproportionerlig och därmed oegentlig på ett sätt som under inga omständigheter kan ursäktas.
- 92 Om den av sökanden åberopade skadan visar sig föreligga, om så bara delvis, och om ett orsakssamband mellan denna skada och de omständigheter som ledde till införandet av preliminära åtgärder mot import av sökandens produkter kan påvisas, vilket här skall undersökas, skall vid fastställandet av kommissionens skadeståndsskyldighet hänsyn tas till att parterna, var och en till hälften, är ansvariga för dessa omständigheter.

Den påstådda skadan och orsakssambandet mellan denna och kommissionens skadeståndsgrundande agerande

Parternas argument

- 93 Sökanden har gjort gällande att införandet av preliminära åtgärder har åsamkat denne en skada bestående av två delar, nämligen dels utebliven vinst från och med dagen för ikraftträdandet av dessa åtgärder, dels kostnader som den ådragit sig för att på nytt ta sig in på gemenskapsmarknaden.
- 94 Vad beträffar den första delen har sökanden framhållit att på grund av genomförandet av de preliminära åtgärderna var det omöjligt för denne att exportera sina varor till gemenskapen under perioden den 18 december 1997, det datum då förordningen trädde i kraft, och den 25 mars 1998, det datum då dess åtagande trädde i kraft genom förordning nr 651/98. Till stöd för detta yrkande har sökanden till sin ansökan i bilaga 6 bifogat ett intyg från en revisionsbyrå. Sökanden har anfört att det av ekonomiska skäl, kopplade särskilt till försäljningsvolymen för odlad atlantlax och små vinstmarginaler och begränsade aktiekapital, var omöjligt för den att erhålla den bankgaranti som var nödvändig för att täcka de preliminära tullar som införts av kommissionen. Med stöd av uppgifter rörande den export som sökanden genomförde under de två föregående åren under den period som motsvarar den period under vilken förordning nr 2529/97 tillämpades, den genomsnittliga vinstmarginalen som den uppnådde under dessa två år och den genomsnittliga vinstmarginalen, under den period som nämnda förordning tillämpades, för norska exportörer, vilkas åtagande hade behållits, har sökanden uppskattat sin uteblivna vinst till ett belopp om 1 115 000 NOK.
- 95 Vad beträffar den andra delen har sökanden gjort gällande att den har haft och fortsätter att ha betydande kostnader för att återvinna sina marknadsandelar inom gemenskapen. Sökanden uppskattar denna skada till ett belopp om 1 000 000 NOK.

- 96 Sökanden uppgav i sin replik att den aldrig, under den period då de preliminära tullarna tillämpades, erhöi en försäkran från kommissionen om att sökanden tryggt kunde fortsätta att exportera sina produkter till gemenskapen, eftersom tullarna inte skulle komma att bekräftas. Det var först vid offentliggörandet av förordning nr 651/98 av den 24 mars 1998 som den var helt säker på att de preliminära åtgärderna mot dess produkter hade upphävts och att dess åtagande på nytt hade trätt i kraft.
- 97 Sökanden har vidare tillbakavisat kommissionens påstående om att de enda kostnader som den skulle ha haft om den hade fortsatt att exportera under den period som de preliminära tullarna tillämpades, skulle ha utgjorts av kostnaderna för en bankgaranti. Sökanden har framhållit att eftersom den inte kunde veta, vid tidpunkten då nämnda tullar trädde i kraft, att dessa senare skulle komma att upphävas, var den enda tänkbara lösningen för att täcka de tillkommande kostnaderna som uppstod på grund av tillämpningen av dessa tullar att höja exportpriset med motsvarande belopp, för att inte riskera att annars lida en förlust som skulle vara omöjlig att kompensera senare. Sökanden har i detta hänseende påpekat att dess export till gemenskapen genomförs huvudsakligen enligt systemet DDP. Den har tillagt att kommissionens påstående att den skulle ha kunnat fortsätta exportera till ett oförändrat pris under den period då de preliminära tullarna tillämpades, strider mot kommissionens politik avseende införande av antidumpningstullar, enligt vilken tullarna skall medföra en höjning av prisnivåerna på gemenskapsmarknaden, med risk för att institutionen annars inleder en "anti-absorptions"-undersökning på grundval av artikel 12.1 i förordning nr 384/96 och, i förekommande fall, höjer nivån på de införda tullarna.
- 98 Slutligen har sökanden kritiserat kommissionens beräkningsmetod vad gäller dess uteblivna vinst, genom att understryka att den inte tar hänsyn till säsongsskillnaderna som är utmärkande för laxmarknaden.
- 99 Kommissionen har gjort gällande att sökanden inte har framlagt något bevis för att det var omöjligt för den att sälja lax till gemenskapen till följd av införandet av preliminära åtgärder mot importen av dess produkter. Sökanden kan inte

kringgå denna bevisbörd genom att hävda att införandet av dessa åtgärder automatiskt uteslöt all möjlighet till export till gemenskapen för sökandens del.

100 Kommissionen har gjort gällande att sökanden under alla omständigheter var skyldig att begränsa den skada som den påstås ha lidit. Med hänvisning till sökandens försäljningsvolym under perioden juli 1997 till september 1998, har kommissionen gjort gällande att om sökanden, under den period som förordning nr 2529/97 tillämpades, hade fortsatt att varje månad sälja samma mängd och bevara samma marknadsandel i gemenskapen som under de sista månaderna före ikraftträdandet av de tullar som fastställts i förordningen, skulle summan ha uppgått till 296 110 ecu. Med hänsyn till att tullarna var preliminära, skulle det ha räckt om sökanden skaffat en säkerhet för det fall dessa blev slutgiltiga. Sökanden har emellertid inte inkommit med någon uppgift som visar att den försökt erhålla denna säkerhet eller att detta var omöjligt av ekonomiska skäl. Kommissionen har anfört att den mest logiska lösningen för sökanden hade varit att, till en mycket låg kostnad, upprätta den ifrågavarande säkerheten och fortsätta sin export till gemenskapen till oförändrade priser. Detta gäller i ännu större utsträckning då kommissionen, genom en skrivelse av den 5 januari 1998, försäkrade sökanden om att dess åtagande på nytt skulle träda i kraft och att de preliminära tullarna inte skulle tas ut, om kommissionen kunde fastställa att detta åtagande inte hade åsidosatts under det tredje kvartalet 1997. Genom skrivelse av den 2 februari 1998 underrättade den dessutom sökanden om att den hade kommit fram till slutsatsen att de preliminära tullarna inte skall göras slutgiltiga.

101 Kommissionen har tillagt att en sådan lösning skulle ha medfört att sökanden hade kunnat undvika de kostnader som är förenade med återupprättandet av dess ställning på gemenskapsmarknaden. I alla händelser har sökanden inte framlagt något bevis för sitt påstående att den har tvingats till avsevärda ansträngningar för att försöka återvinna sina marknadsandelar.

102 Kommissionen har i sin duplik först och främst hävdad att sökanden, redan vid tidpunkten för händelserna, borde ha förstått att om dess förklaringar avseende

oktoberrapporten hade varit korrekta, skulle ingen tull ha tagits ut. Kommissionen har påpekat att det är den som, genom antagande av förordningarna nr 2529/97 och nr 651/98, har vidtagit åtgärder mot importen av sökandens produkter och som sedan har återinsatt denne i dess ursprungliga ställning. Kommissionen har betonat att rådet, i det förevarande fallet, inte hade den rättsliga behörigheten att besluta om att ta ut preliminära tullar i avsaknad av en skada som åsamkats gemenskapsindustrin. För övrigt har aldrig tidigare preliminära tullar tagits ut när de, såsom i det förevarande fallet, inte har åtföljts av slutgiltiga tullar.

- 103 Kommissionen har vidare gjort gällande att om sökanden, under den period som de preliminära tullarna tillämpades, hade valt att exportera till gemenskapen genom att höja sina priser med motsvarande belopp som dessa tullar, skulle denne ha gjort en betydande vinst, eftersom dessa tullar inte slutgiltigt togs ut. Om sökanden i stället, av ekonomiska skäl, hade valt att fortsätta att exportera till gemenskapen till oförändrade priser under denna period, skulle den, enligt kommissionen, av samma anledning inte ha lidit någon skada, med undantag av kostnaden för bankgarantin. Kommissionen har i detta avseende tillbakavisat sökandens påstående, grundat på artikel 12.1 i förordning nr 384/96, enligt vilket det skulle ha varit oförenligt med institutionens politik inom området att fortsätta att exportera till ett oförändrat pris efter ikraftträdandet av förordning nr 2529/97.
- 104 Slutligen har kommissionen tillbakavisat den kritik som sökanden framfört vad gäller dess beräkningsmetod avseende sökandens uteblivna vinst under den period som de preliminära tullarna tillämpades. Den har betonat att den beräkningsmetod som använts av sökanden är felaktig, eftersom den grundas på försäljningssiffror från de två föregående åren under den period som motsvaras av den period under vilken de preliminära tullarna tillämpades, trots att det vid denna tidpunkt inte tillämpades någon antidumpningsåtgärd mot import av lax med ursprung i Norge.

Förstainstansrättens bedömning

105 Det skall i första hand undersökas om sökanden har visat att den skada som den gör gällande verkligen föreligger.

106 Såvitt avser, för det första, den uteblivna vinsten under perioden den 18 december 1997 till den 25 mars 1998 skall det påpekas att det av de siffror som lämnats av kommissionen beträffande sökandens export till gemenskapen av odlad atlantlax under perioden juli 1997 till september 1998, framgår att sökandens export upphörde helt och hållet under perioden mitten av december 1997 till slutet av mars 1998. Detta upphörande av sökandens affärsverksamhet på gemenskapsmarknaden bekräftas av det intyg från revisionsbyrån som bifogats bilaga 6 i ansökan. Intyget har följande lydelse:

”Härmed intygas att enligt (sökandens) bokföring, har denne inte sålt någon atlantlax till gemenskapen under perioden den 18 december 1997 till den 25 mars 1998.”

107 Det finns inget i akten som visar att sökanden, under denna period, kunde ha kompenserat, om endast delvis, det totala upphörandet av export till gemenskapsmarknaden genom en motsvarande ökning av dess försäljning på andra marknader. Kommissionen har för övrigt inte gjort gällande denna teori, varken i sina skrivelser eller under det muntliga förfarandet.

108 Det framgår tvärtom av den rapport som kommissionen upprättade efter den kontroll som genomfördes i sökandens lokaler den 26 och den 27 januari 1998

(se ovan punkt 18) att efter införandet av preliminära tullar var sökandens affärsverksamhet ytterst begränsad och att företagets ledning hade påpekat att de förmodligen skulle komma att tvingas lägga ned verksamheten om tullarna bekräftades. I rapporten tillades att sökanden, sedan ikraftträdandet av de preliminära åtgärderna, huvudsakligen exporterade till Japan. Den sistnämnda upplysningen bör emellertid, mot bakgrund av vad som ovan anförts, ses som sökandens fortsatta strävan att utnyttja möjligheterna på den japanska marknaden och kan inte tolkas som ett tecken på en förskjutning av centrumet för sökandens affärsverksamhet till denna marknad, i syfte att balansera den totala frånvaren av försäljning på gemenskapsmarknaden.

- 109 Det är mot bakgrund av dessa omständigheter som storleken på den uteblivna vinst som sökanden har orsakats på grund av upphörandet av dess export till gemenskapen under perioden den 18 december 1997 till den 25 mars 1998 skall bedömas. Denna uteblivna vinst skall anses motsvara den vinstmarginal som sökanden skulle ha haft om den hade kunnat fortsätta exportera till gemenskapen under denna period.
- 110 För att detta skall kunna göras är det nödvändigt att först fastställa regressionsnivån för sökandens export till gemenskapen till följd av ikraftträdandet av dess åtagande den 1 juli 1997, vilket i alla händelser skulle ha tillämpats om den hade fortsatt att exportera till gemenskapen under den berörda perioden. För att en sådan beräkning skall vara trovärdig krävs en undersökning av utvecklingen av sökandens försäljning inom gemenskapen mellan år 1996 och år 1997 under perioden den 1 juli till den 17 december.
- 111 I detta hänseende framgår det av de siffror som sökanden inlämnade till förstainstansrätten den 14 april 2000 som svar på en skriftlig fråga från denna, att under perioden den 1 juli till den 17 december exporterade sökanden till gemenskapen 1 271 304 kg odlad atlantlax år 1997 i stället för 2 030 883 kg

år 1996, vilket betyder en minskning med 759 579 kg eller en regression på 37 procent av dess försäljningsvolym på gemenskapsmarknaden.

- 112 På grundval av detta kan man anta att om sökanden, i enlighet med sitt åtagande, hade fortsatt att exportera till gemenskapen under perioden den 18 december 1997 till den 25 mars 1998, skulle dess försäljning av odlad atlantlax ha uppgått till 63 procent (100 procent — 37 procent) av sökandens försäljning på gemenskapsmarknaden ett år tidigare under samma period. Av de siffror som förekommer i det ovannämnda svaret från sökanden framgår att denna till gemenskapen exporterade cirka 450 000 kg odlad atlantlax mellan den 18 december 1996 och den 31 januari 1997 och 210 000 kg i februari 1997 och 230 000 kg mellan den 1 mars och den 25 mars 1997.
- 113 Det kan således anses att sökandens ungefärliga försäljningsvolym av odlad atlantlax på gemenskapsmarknaden skulle ha uppgått till 284 000 kg (63 procent av 450 000 kg) under perioden den 18 december 1997 till den 31 januari 1998, 132 000 kg (63 procent av 210 000 kg) i februari 1998 och 145 000 kg (63 procent av 230 000 kg) under perioden den 1 mars till den 25 mars 1998.
- 114 Av de upplysningar som gavs i det ovannämnda svaret från sökanden framgår att under perioden den 1 juli till den 17 december 1997, under vilken sökanden exporterade sina produkter till gemenskapen i enlighet med sitt åtagande, uppgick sökandens genomsnittliga vinstmarginal till 1 307 539 NOK/1 271 304 kg, eller 1,028 NOK/kg. Det kan därför anses att om den, i enlighet med det nämnda åtagandet, hade fortsatt att exportera mellan den 18 december 1997 och den 25 mars 1998, skulle den ha gjort en vinst motsvarande 292 000 NOK (284 000 kg × 1,028 NOK/kg), 135 000 NOK (132 000 kg × 1,028 NOK/kg) och 150 000 NOK (145 000 kg × 1,028 NOK/kg) under de respektive perioderna från den 18 december 1997 till den 31 januari 1998, under februari månad 1998 och mellan den 1 mars och den 25 mars 1998.

- 115 Den uteblivna vinst som sökanden har lidit skall således fastställas till 292 000 NOK för perioden den 18 december 1997 till den 31 januari 1998, till 135 000 NOK för februari 1998 och till 150 000 NOK för perioden den 1 mars till den 25 mars 1998.
- 116 För det andra skall det vad beträffar sökandens kostnader för att återupprätta sin ställning på gemenskapsmarknaden, konstateras, såsom kommissionen har hävdad, att sökanden, i motsats till vad som krävs i rättspraxis (se domstolens dom av den 15 juni 2000 i mål C-237/98 P, Dorsch Consult mot rådet, REG 2000, s. I-4549, punkt 23 och där angiven rättspraxis) inte har framlagt något bevis för att den verkligen har haft sådana kostnader och fortsätter att ha dem. Det skall för övrigt understrykas att enligt de siffror som lämnats av kommissionen i bilaga 5 till svarsinlagan, vilka inte har bestridits av sökanden i dess replik, hade sökanden till stor del återtagit sin andel på gemenskapsmarknaden redan i juni 1998. Dess export till gemenskapen av odlad atlantlax utgjorde nämligen under denna månad, i förhållande till den totala exporten av lax från Norge till gemenskapsmarknaden, 1,60 procent av marknaden och enligt de siffror som kommissionen uppgivit utgjorde sökandens marknadsandel i genomsnitt 1,38 procent under de fem föregående åren innan förordning nr 2529/97 trädde i kraft. Det skall följaktligen fastställas att denna del av den skada som åberopats av sökanden under alla omständigheter inte har bevisats.
- 117 Det skall nu undersökas om det finns ett orsakssamband mellan sökandens ekonomiska skada, så som den kan anses fastställd enligt den analys som gjorts i punkterna 105—116 ovan, och kommissionens oegentliga agerande som stadfästes genom förordning nr 2529/97 och som framgår av den bedömning som gjorts i punkterna 73—82 och i punkt 91 ovan.
- 118 Ett orsakssamband föreligger i den mening som avses i artikel 215 andra stycket i fördraget när det finns ett direkt orsakssamband mellan det fel som den berörda

institutionen har begått och den åberopade skadan — ett samband som det ankommer på sökandena att bevisa (förstainstansrättens dom av den 30 september 1998 i mål T-149/96, Coldiretti m.fl. mot rådet, REG 1998, s. II-3841, punkt 101 och där angiven rättspraxis). Gemenskapens skadeståndsansvar aktualiseras endast för skador som på ett tillräckligt tydligt sätt orsakats av den berörda institutionens felaktiga handlande (se särskilt domstolens dom av den 4 oktober 1979 i de förenade målen 64/76 och 113/76, 167/78 och 239/78, 27/79, 28/79 och 45/79, Dumortier Frères m.fl. mot rådet, REG 1979, s. 3091, punkt 21, förstainstansrättens dom av den 18 september 1995 i mål T-168/94, Blackspur m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1995, s. II-2627, punkt 52 och domen i det i punkt 30 nämnda målet TEAM mot kommissionen, punkt 68).

- 119 I förevarande mål framgår det av revisionsbyråns intyg, som analyserats i punkt 106 ovan, att den period under vilken sökanden upphörde med sin export till gemenskapen sammanfaller med den period under vilken de preliminära åtgärder som infördes genom förordning nr 2529/97 tillämpades på import av sökandens produkter. Detta skall tolkas som att det föreligger ett orsakssamband mellan å ena sidan oegentligheterna, särskilt dem som kommissionen gjort sig skyldiga till, som ledde till att dessa preliminära åtgärder infördes, och å andra sidan att sökanden drabbades av en utebliven vinst.
- 120 Det är obestridligt att om dessa oegentligheter och de preliminära åtgärderna som därav följde inte hade förelegat, hade sökanden kunnat fortsätta att exportera till gemenskapen i enlighet med sitt åtagande. Den skulle i så fall inte ha drabbats av en utebliven vinst på gemenskapsmarknaden. Kommissionens oegentliga agerande vid analysen av oktoberrapporten, som stadfästes genom förordning nr 2529/97, uppvisar sålunda ett orsakssamband, i den mening som avses i den rättspraxis som anges i punkt 118, med den ekonomiska skada som sökanden har lidit.
- 121 Den omständighet som anges ovan i punkt 119 kan emellertid inte i sig anses bevisa att hela den uteblivna vinst som drabbat sökanden, såsom den har

fastställts ovan i punkt 115, uteslutande har orsakats av de oegentligheter, särskilt från kommissionens sida, som ledde till vidtagandet av dessa preliminära åtgärder. Det skall i detta hänseende kontrolleras om, såsom krävs i rättspraxis, sökanden har gjort alla nödvändiga ansträngningar, vilket kommissionen har bestridit, för att begränsa skadans omfattning (se domstolens dom av den 19 maj 1992 i de förenade målen C-104/89 och C-37/90, Mulder m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1992, s. I-3061, punkt 33, svensk specialutgåva, volym 12, s. 59, av den 5 mars 1996 i de förenade målen C-46/93 och C-48/93, Brasserie du pêcheur och Factortame, REG 1996, s. I-1029, punkt 85, och av den 16 mars 2000 i mål C-284/98 P, Europaparlamentet mot Bieber, REG 2000, s. I-1527, punkt 57).

- 122 Kommissionen har i huvudsak gjort gällande att med hänsyn till att de tullar som infördes genom förordning nr 2529/97 var preliminära kunde sökanden genom att avsätta ett mindre belopp för upprättande av en bankgaranti ha fortsatt att exportera till gemenskapen med oförändrade priser.
- 123 I detta hänseende är det ostridigt mellan parterna att sökanden vid tillfället i fråga exporterade till gemenskapen huvudsakligen enligt DDP-systemet. Enligt detta system skulle sökanden ha varit skyldig att betala de preliminära antidumpnings- och utjämningstullar som fastställts genom förordning nr 2529/97 till de berörda tullmyndigheterna om den hade exporterat till gemenskapsmarknaden under den period som de preliminära åtgärderna tillämpades. Av denna anledning var det sökanden, och inte dess kunder inom gemenskapen, som skulle ha varit skyldiga att upprätta en bankgaranti avsedd att täcka dessa preliminära tullar för sådan försäljning. En sådan bankgaranti krävdes enligt artikel 7.3 i förordning nr 384/96 och artikel 12.2 i förordning nr 2026/97 för att de berörda produkterna fritt skulle kunna omsättas inom gemenskapen.
- 124 Även om det skulle antas att sökanden, som inte bestridit de uppgifter som framförts av kommissionen beträffande kostnaden för en sådan bankgaranti, hade beviljats en sådan, skall det emellertid konstateras att sökanden skulle ha utsatts för en onormal affärsrisk som går utöver den risknivå som finns inom all affärsverksamhet, om den hade exporterat till gemenskapen under den period som förordning nr 2529/97 tillämpades på importen av dess varor. Om sökanden, för det fall en bankgaranti hade beviljats, hade fortsatt, vilket kommissionen har

föreslagit, att exportera till gemenskapen med oförändrade priser, utan att övervältra beloppet för de preliminära tullarna på det pris som krävdes av dess kunder i gemenskapen, skulle en risk ha förelegat att sökanden själv hade fått stå för kostnaden för dessa tullar, för det fall dessa hade tagits ut slutgiltigt. Eftersom sökanden vid detta tillfälle inte kunde förutse att så slutligen inte skulle ske, hade den inget annat val än att höja sina exportpriser med ett belopp som motsvarar dessa preliminära tullar. Med beaktande av särskilt konkurrensen från företag i gemenskapen som säljer lax och av att flera norska exportörer kunde fortsätta sin försäljning på gemenskapsmarknaden enligt deras åtaganden under den berörda perioden, har sökanden med rätta kunnat anse att den inte hade någon chans att sälja sina varor på denna marknad under denna period.

- 125 Med hänsyn till dessa omständigheter kan ett uteblivet försök från sökandens sida att exportera sina produkter till gemenskapen under den berörda perioden inte anses som ett åsidosättande av skyldigheten att göra alla de nödvändiga ansträngningar för att begränsa skadan, som framgår av den rättspraxis som anges ovan i punkt 121.
- 126 Kommissionen har påpekat att den på ett tidigt stadium försäkrade sökanden om att dess åtagande skulle återinföras och att de preliminära tullarna som fastställts i förordning nr 2529/97 på import av dess varor inte skulle bekräftas.
- 127 Det skall emellertid påpekas att kommissionen i sin skrivelse av den 5 januari 1998 (se ovan punkt 11) förklarade att den var beredd att ompröva sin inställning till sökanden mot bakgrund av nya uppgifter som denne inom rimlig tid inkom med. Kommissionen gav däremot inte sökanden försäkringar vad gäller

återinförandet av dess åtagande och om att de preliminära tullarna enligt förordning nr 2529/97 inte skulle bekräftas.

- 128 Det är riktigt att kommissionen i sin skrivelse av den 30 januari 1998 (se ovan punkt 19), underrättade sökanden om att den inte längre ansåg att sökanden åsidosatte sitt åtagande, att ett upphävande av de tullar som införts mot importen av dess produkter planerades och att åtagandet återigen skulle träda i kraft från och med detta upphävande, senast den 19 april 1998. I sin skrivelse av den 2 februari 1998 uppgav emellertid kommissionen — som under förhandlingen inte har bestridit att denna skrivelse var ett svar på sökandens fråga enligt vilka villkor den kunde återuppta sin export till gemenskapen, i avvaktan på att dess åtagande på nytt skulle träda i kraft — efter att ha påpekat innehållet i artikel 7.3 i förordning nr 384/96 (se ovan punkt 123), följande:

”Eftersom det har bestämts att rådet skall föreslås att göra ett negativt fastställande, det vill säga att inte införa de slutgiltiga tullarna, borde inte heller de preliminära tullar som införts genom förordning nr 2529/97 bekräftas, i enlighet med artikel 10.3 i förordning nr 384/96. I artikel 10.2 i förordning nr 384/96 föreskrivs att den preliminära tullen skall återställas om inte rådet beslutar att den slutgiltigt, helt eller delvis, skall tas ut.”

- 129 De sistnämnda upplysningarna gav, oavsett skälen för dem, anledning att tro att kommissionens avsikt att inte föreslå ett införande av slutgiltiga tullar på importen av sökandens produkter, inte uteslöt att rådet kunde besluta om att slutgiltigt, helt eller delvis, ta ut de belopp som inbetalats i enlighet med de preliminära åtgärderna och medförde att ledningen för företaget ansåg att en sådan onormal affärsrisk som beskrivs i punkt 124 ovan kunde föreligga om

sökanden återupptog exporten till gemenskapen så länge de preliminära åtgärder som införts genom förordning nr 2529/97 förblev tillämpliga.

- 130 Även om det vid tillfället i fråga i praktiken inte hade förekommit ett slutgiltigt uppbärande av tullarna när dessa inte ersatts med slutgiltiga tullar, kan sökanden inte klandras för att vid läsningen av dessa uppgifter ha underlåtit att exportera till gemenskapen till och med den 25 mars 1998, den dag då den med säkerhet, genom ikraftträdandet av förordning nr 651/98, fick kännedom om att dess åtagande hade återinförts och att de preliminära tullarna, som införts genom förordning nr 2529/97 på import av dess produkter, hade upphävts.
- 131 Däremot skall det konstateras att det framgår av skrivelserna av den 30 januari och den 2 februari 1998, vilka har analyserats ovan i punkt 128, att kommissionen inte har vidtagit alla nödvändiga och ändamålsenliga åtgärder, som den som orsakat skadan är skyldig att vidta när den ifrågavarande skadan, såsom i detta fall, kan vidareutvecklas (se, för ett liknande resonemang, domen i det i punkt 121 nämnda målet Europaparlamentet mot Bieber, punkt 57), för att begränsa omfattningen av den skada som uppstod till följd av dess oegentliga agerande, vid kontrollen av om sökanden iakttog sitt åtagande.
- 132 Det framgår nämligen av akten att kommissionen, till följd av de förklaringar som lämnades av sökanden i början av januari 1998 (se ovan punkterna 12 och 13) och av den kontroll som utfördes på sökandens huvudkontor i slutet av samma månad (se ovan punkt 18), var övertygad om, åtminstone sedan den 30 januari 1998, såsom framgår av dess skrivelse av samma datum, att sökanden fullgjort sitt åtagande under det tredje kvartalet 1997. Kommissionen var, enligt egen utsago (se ovan punkt 102) och vilket bevisas av att förordning nr 651/98 har antagits av denne, i detta fall ensam behörig att upphäva de preliminära åtgärder som införts mot importen av sökandens produkter genom förordning nr 2529/97. Den väntade emellertid utan synbar anledning till den 25 mars 1998 innan den, genom förordning nr 651/98, gav sökanden den formella juridiska försäkran som den hade kunnat ge den redan i slutet av januari 1998. Trots att

kommissionen under den ovannämnda kontrollen på sökandens huvudkontor borde ha insett att sökanden åsamkades en betydande ekonomisk skada på grund av tillämpningen av dessa preliminära åtgärder (se ovan punkt 108), upprätthöll den på ett oberättigat sätt, genom sin skrivelse av den 2 februari 1998, tvivlet avseende vad som skulle hända med de preliminära tullar som fastställts i förordning nr 2529/97. Den avskräckte härigenom sökanden från att återuppta sin affärsverksamhet på gemenskapsmarknaden.

- 133 Den omständigheten att kommissionen vid samma tidpunkt ställdes inför flera jämförbara fall, vilka medförde att den var tvungen att kontrollera den information som var nödvändig för att slutgiltigt fastställa att åtagandet åsidosatts, och den omständigheten att tillämpningsperioden för förordning nr 2529/97 hade fastställts till fyra månader befriar den inte från skyldigheten att reglera sökandens individuella situation från och med den tidpunkt då den blev övertygad om att denne hade fullgjort sitt åtagande under den berörda perioden.
- 134 Eftersom den underlät att vidta de åtgärder som krävdes från och med den tidpunkt då de oegentligheter som lett till införandet av preliminära åtgärder mot import av sökandens produkter definitivt rättades till, skall kommissionen ensam hållas ansvarig för den uteblivna vinst som åsamkats sökanden, åtminstone från och med slutet av januari 1998.
- 135 Det skall härmed fastställas att även om, såsom framgår av vad som anförts i punkterna 73—92 ovan, sökanden till lika stor del som kommissionen har bidragit till uppkomsten av dess ekonomiska skada, beror den fortsatta skadan efter januari 1998 däremot uteslutande på brist på omsorg från institutionens sida. Trots de förklaringar som den erhållit från sökanden, vilka gjorde det möjligt att slutgiltigt rätta till institutionernas tidigare respektive oegentligheter och vilka medförde att den inte längre ansåg att åtagandet åsidosattes, väntade

nämligen institutionen utan någon uppenbar anledning med att reglera sökandens situation genom att upphäva de preliminära åtgärder som införts mot denne.

- 136 Härav följer att kommissionen skall hållas ansvarig för hälften av den uteblivna vinst som åsamkats sökanden under perioden den 18 december 1997 till den 31 januari 1998, och för hela den skada som sökanden lidit under perioden den 1 februari till den 25 mars 1998 (se ovan punkt 115).
- 137 Sammanfattningsvis skall kommissionen förpliktas att till sökanden betala å ena sidan hälften av 292 000 NOK för utebliven vinst som åsamkats sökanden under perioden från den 18 december 1997 till den 31 januari 1998 och å andra sidan 285 000 NOK (135 000 NOK + 150 000 NOK) som ersättning för skada som sökanden lidit mellan den 1 februari och den 25 mars 1998, det vill säga en ersättning som totalt uppgår till 431 000 NOK. Talan skall i övrigt avvisas.

Rättegångskostnader

- 138 Enligt artikel 87.3 i rättegångsreglerna kan förstainstansrätten besluta att kostnaderna skall delas om parterna ömsom vinner ömsom förlorar på en eller flera punkter. Då kommissionens grunder till huvuddelen inte kan godtas, skall den förpliktas att bära sin rättegångskostnad och dessutom ersätta tre fjärdedelar av de kostnader som förorsakats sökanden. Sökanden förpliktas sålunda att bära en fjärdedel av sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom

- 1) Kommissionen skall till sökanden betala 431 000 NOK.
- 2) Talan ogillas i övrigt.
- 3) Kommissionen skall bära sin rättegångskostnad och ersätta tre fjärdedelar av sökandens rättegångskostnad.
- 4) Sökanden skall bära en fjärdedel av sin rättegångskostnad.

Lenaerts

Azizi

Moura Ramos

Jaeger

Mengozi

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 24 oktober 2000.

H. Jung

Justitiesekreterare

J. Azizi

Ordförande